

Open brief aan Donner

Excellentie,

Op 23 september jongstleden heeft u een verzoek gedaan aan de Stichting van de Arbeid (kenmerk [AV/PB/2009/21307](#)) met het verzoek om een breed gedragen voorstel aan te leveren waarin de medezeggenschap van alle betrokkenen (in pensioenfondsbesturen) verankerd is en de diversiteit van deze besturen gewaarborgd wordt. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie Omtzigt, Linhard en Ortega-Martijn, en wordt aangesloten bij het initiatief wetsvoorstel Koşer Kaya-Blok. Expliciet wordt genoemd in de voornoemde motie dat *“het bestuur, (en) de deelnemersraad (..) representatief zijn voor de populatie van het pensioenfonds”*.

De motie dringt er nadrukkelijk op aan om sociale partners en vertegenwoordigers van ouderen om advies te vragen. U heeft ervoor gekozen om dit verzoek neer te leggen bij de StAr met verwijzing naar de ouderenorganisaties CSO en Gepensioneerden Push, maar zonder AVV te noemen.

Daarmee wordt recht gedaan noch aan de motie, noch aan de eraan voorafgaande discussie in de Kamer. In de discussie werden expliciet jongeren genoemd, die immers sterk ondervertegenwoordigd zijn in zowel de gevestigde vakbonden als in de ouderenorganisaties. De motie rept expliciet van sociale partners. Er zijn vakbonden, sociale partners dus, zoals het Alternatief voor Vakbond, die niet vertegenwoordigd zijn in de Stichting van de Arbeid en dus nu niet in de gelegenheid zijn om inspraak te leveren. Dit is op zich al merkwaardig aangezien de hele discussie gaat om inspraak voor een bredere groep dan alleen de traditionele vakbonden, maar bovendien wordt hiermee de impliciete vraag in hoeverre de gevestigde vakbonden nog wel voldoende representatief zijn om een alleenrecht te behouden in de (bedrijfstak)pensioenfondsen, voorgelegd aan diezelfde vakbonden, met uitsluiting van andere vakbonden. Een typisch geval van een slager die zijn eigen vlees keurt.

Voorts valt Uw verzoek aan de StAr ten principale op onvruchtbare grond. De reden hiervoor is als volgt. De grond van de motie is een beoogde representatieve samenstelling van het bestuur van (bedrijfstak)pensioenfondsen, waarin bovendien de medezeggenschap van alle betrokkenen is verankerd. De

onvruchtbare grond bestaat hierin, dat de bestaansreden van de StAr nu juist is, *“dat medezeggenschap van de arbeiders in het beheer van de onderneming niet gevraagd wordt”*, ten gevolge waarvan *“een ruime vertegenwoordiging van de arbeidersvakbeweging”* in diverse gremia wordt bepleit. (Zie www.stvda.nl, klikken op Stichting, Geschiedenis en [Oprichtingspreambule](#)). In de onderhavige discussie en de daaruit voortvloeiende motie wordt die medezeggenschap nu juist uitdrukkelijk wèl gevraagd. Puur theoretisch gezien stelt U derhalve met Uw verzoek de StAr voor een onmogelijke opgave. Meer praktisch geredeneerd kunnen we stellen, dat de reactie van de StAr een voorspelbaar karakter zal krijgen. Als illustratief voorbeeld waaruit blijkt dat dit allesbehalve theoretische beschouwingen zijn zij het volgende genoemd: recentelijk heeft de wetgever de instelling van Deelnemersraden verplicht gesteld bij alle pensioenfondsen. De beweegredenen daartoe waren geheel analoog aan die in de huidige discussie: inspraak van de *deelnemers*. De praktische uitwerking hiervan in de bedrijfstakfondsen was als volgt: de vakbonden in het bestuur bepalen wie er in de Deelnemersraad terechtkomt. Dit is aantoonbaar vastgelegd in statuten en reglementen. Een dergelijk orgaan heeft ongetwijfeld zijn nut, doch de benaming Vakbondsraad is meer op zijn plaats. Hiermee hebben de gevestigde vakbonden de bedoeling van de wetgever –namelijk *“medezeggenschap van arbeiders in het beheer van de onderneming”* omzeild en de inspraak van deelnemers tegengewerkt, en vervangen door *“een ruime –nl. 100%- vertegenwoordiging van de arbeidersvakbeweging”*.

Aangezien het Alternatief voor Vakbond nu juist wel die directe inspraak bepleit ligt aansluiting van AVV bij de StAr niet voor de hand en zoeken wij dan ook onze inspraak via deze directe wijze. Het had om deze reden dan ook veel meer voor de hand gelegen Uw verzoek aan AVV te richten dan aan de StAr.

Het Alternatief voor Vakbond wijst erop dat de huidige eenzijdige bestuurssamenstelling zeer nadelige effecten heeft voor de houdbaarheid van ons pensioenstelsel. Als voorbeelden mogen enerzijds dienen de uitspraak van werkgeverslid van de Pensioenkamer Hugo Levie in de Volkskrant van 11 mei 2009: *“Bij overgangsmatregelen worden ouderen keer op keer ontzien. Jongeren accepteren de gang van zaken omdat ze onwetend zijn.”*, en anderzijds de communicatie vanuit het ABP over de verdeling van lusten en lasten bij de VUT overgangsmatregel die nog tot 2023 loopt. Dit voorbeeld is

bijgevoegd als bijlage, en toont de discrepantie tussen de werkelijke verdeling van lusten en lasten en hoe het ABP die communiceert. Dit voorbeeld is overigens exemplarisch voor de communicatie vanuit de sector. Jongeren accepteren de gang van zaken omdat de fondsen hen doelbewust onwetend houden.

Het AVV pleit voor de introductie van het OPF model als eerste verbetering van de bestuursstructuur bij de bedrijfstakpensioenfondsen, dat wil zeggen dat enerzijds deelnemers zich kunnen kandideren en anderzijds bonden (en niet alleen de gevestigde vakbonden) leden kunnen kandideren voor het bestuur. Dit model functioneert uitstekend bij de ondernemingspensioen-fondsen en er is dan ook geen reden om de bedrijfstakpensioenen anders te behandelen.

Het AVV verneemt graag van U waarom AVV niet is gevraagd mee te denken over een meer representatieve bestuurssamenstelling. Tevens vernemen we graag of U ook van mening bent dat de situatie noopt tot ingrijpende aanpassingen van de bestuursstructuur van de (bedrijfstak)-pensioenfondsen, blijkens onder meer de aangehaalde voorbeelden (Deelnemersraad, Levie, communicatie ABP).

Gaarne bereid tot nadere toelichting,
Hoogachtend,

Martin Pikaart
Voorzitter Alternatief voor Vakbond